

De Heere gaat Zijn verbond sluiten met Abram en zijn zaad

Lezen: Genesis 15: 7-11

Tekst: Genesis 15: 7-11

Zingen:

Psalm 84: 5

Psalm 147: 10

Psalm 103: 7, 9

Psalm 74: 18, 19

Psalm 72: 7

Geliefde gemeente, als u enige kennis hebt van de kerkgeschiedenis, dan bent u er wel achter gekomen dat er in de kerkgeschiedenis zo dikwijls grote strijd ontstaan is als het gaat om de kernzaken van het ware geloof. En een van die kernzaken waar heel veel strijd en twist over gekomen is in de achterliggende tijd, dat is Gods verbond.

Wat is er veel gestreden over deze heerlijke zaak. Wat is er veel getwist over dat kostbare genadeverbond van de drie-enige God. Het heeft zelfs geleid tot verbroken banden, het heeft zelfs geleid tot scheuringen. Hoe erg toch. Terwijl er voor het geloofsleven niet iets zo heerlijk, zo begeerlijk is als dat heerlijke, dierbare verbond van Gods genade.

Waarom is dat verbond zo heerlijk? Waarom is dat verbond zo begeerlijk? Dan moet u eens luisteren wat de Rotterdamse prediker Abraham Hellenbroek daarover geschreven heeft in zijn bekende vragenboekje voor de catechisanten. In hoofdstuk 10, waar het gaat over het verbond der genade, luidt zijn derde vraag: *wat is het genadeverbond?* En dan moet u eens luisteren wat die man zei. Zo mooi. Zo rijk. *Het genadeverbond is die weg waarlangs God door Christus het eigendom wordt van een zondaar, en de zondaar het eigendom van God.*

Prachtig, hè? En over die zaak is zoveel getwist. Over die zaak is ook zoveel duisternis gekomen. Het genadeverbond ligt voor velen zo in de nevelen gehuld. Maar tegelijkertijd blijft het een heerlijke, begeerlijke zaak.

Abram heeft dat mogen ervaren in zijn leven. Met hem en zijn zaad heeft de Heere dat genadeverbond opgericht. Ja, zo was het ten tijde van het Oude Testament. Maar toen de volheid van de tijd aanbrak en Jezus Christus uit de hemel naar de aarde gekomen is om alles te volbrengen op het kruis van Golgotha wat Hij volbrengen moest, breidde de Heere Zijn genadeverbond uit met de gelovigen en hun zaad uit alle volkeren, ook buiten Israël.

En zonder in te gaan op allerlei visies op het genadeverbond, willen wij maar heel eerbiedig en met ontzag luisteren, ook biddend luisteren, naar wat het Woord van God ons daarin openbaart. Want de Heere Zelf is het Die het genadeverbond bekendgemaakt heeft en ook vanuit Zijn heilig Woord heeft verklaard.

Zo willen we dan een begin maken met die bladzijden uit het leven van Abram, waar het gaat over de verbondssluiting tussen de Heere en Abram en zijn zaad. Het eerste onderwijs daarover vindt u in de woorden van onze tekst, Genesis 15, de verzen 7 tot en met 11.

We schrijven als thema boven de prediking: **De Heere gaat Zijn verbond sluiten met Abram en zijn zaad**

We staan stil bij drie gedachten:

1. de aanleiding tot deze verbondssluiting
2. de gehoorzaamheid aan deze verbondssluiting
3. de strijd bij deze verbondssluiting

1. De aanleiding tot deze verbondssluiting

Wat is het toch een heerlijk moment geweest, een onvergetelijk moment in het leven van Abram, toen de Heere zijn zwak en ingezonken geloof ging versterken. Toen Hij terugkwam op Zijn eigen Woord, op Zijn beloften, op Zijn eigen werk. En toen Hij bij dat Woord ook dat heerlijke teken van die ontelbare sterren gaf.

O ja, in die geloofsworsteling die daaraan vooraf ging, heeft Abram, zo zegt Paulus in het Nieuwe Testament, op hoop tegen hoop geloofd. Aanvankelijk kon Abram Gods beloften niet meer plaatsen in het kader van zijn eigen totale onmogelijkheden. Maar toen de Heere weer kwam, toen de Heere weer ging spreken en dat teken van die sterren gaf, brak het geloof weer door bij Abram.

Toen ervoer hij iets wat als zodanig niet eerder in de Schrift beschreven staat, namelijk dat de Heere zijn geloof in de beloften, zijn geloof in Christus, Die in die beloften opgesloten lag, rekende tot gerechtigheid. Door dat geloof in Christus, dat zo versterkt werd door Woord en teken, ervaaarde Abram de baten van het geloof, het nut van dat zaligmakende geloof in dat beloofde Zaad. Abram ervaart in die ogenblikken, toen God de gerechtigheid van Christus hem toerekende, dat er niets meer lag tussen God en zijn ziel. Zijn zonden waren weggenomen. Die lagen helemaal verslonden in datgene wat Christus in de volheid van de tijd zou gaan doen. En hij ervoer dat hij recht stond voor God. Weet u, gemeente, Abram had toen, zo aan het einde van vers 6 van Genesis 15, antwoord kunnen geven op een bekende vraag uit de Catechismus. Al bestond die Catechismus toen natuurlijk nog niet, maar als je toen aan Abram gevraagd had: *wat baat het u nu dat gij dit alles gelooft?* Dan weet ik zeker dat Abram op dat moment had kunnen zeggen: *Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben.*

Maar als wij zondag 23 zouden opzoeken in de Catechismus en we zouden dat antwoord goed bestuderen, dan staat er meer dan alleen dat. Er staat namelijk ook nog bij: *en een erfgenaam des eeuwigen levens.* Wat betekent dat? Gemeente, wie door het geloof in Christus rechtvaardig voor God mag worden, die wordt ook reisvaardig. Want die reist naar het hemelse Kanaän. Die is op weg naar de hemelse erfenis die klaar ligt voor al Gods kinderen. En dat heeft Abram mogen leren in zijn leven: als een erfgenaam van Christus op weg naar de hemelse erfenis.

En dat onderwijs ligt ook opgesloten in het begin van onze tekst, als de Heere Abram gaat voorbereiden op de verbondssluiting. Want hoe begint de Heere onze tekst in vers 7? *Voorts zeide Hij tot hem: Ik ben de HEERE, Die u uit Ur der Chaldeeën uitgeleid heb, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten.*

In deze eerste woorden van vers 7 vinden wij drie weldaden. In de eerste plaats openbaart de Heere Zich als die trouwe Verbonds-Jehovah. Kijk toch eens wat er staat, gemeente: *Ik ben de HEERE*, met allemaal hoofdletters. Ik ben Jehovah. Ik ben Jahweh, Die is en Die was en Die komen zal. Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste. Ik ben de HEERE Die met u in een verbond wil treden, Abram.

En omdat de Heere Zich zo openbaart en de Heere zo is, heeft Hij Abram ook uit Ur der Chaldeeën uitgeleid. Dat is het tweede waar de Heere in vers 7 Abram op wijst. Abram is uitgeleid. De Heere geeft Abram terugleidend licht. Het is alsof de Heere zegt: Abram, je moet je begin niet vergeten.

Ik ga je het begin weer in herinnering brengen. Ik ben het toch geweest Die dat goede werk in je hart begonnen is. Ja, de Heere heeft hem niet alleen letterlijk uit Ur der Chaldeeën gehaald, gemeente, maar daarin heeft de Heere Abram ook geestelijk uit het land van de duisternis en de zonde uitgeleid. En waar de Heere een goed werk begint, daar voleindigt Hij het ook.

En dat is het derde wat we in die woorden van vers 7 tegenkomen. Want de Heere spreekt in de derde plaats over de toekomst. Abram is in het beloofde land gekomen, ja. Maar straks zal zijn zaad dit land erfelijk bezitten. En ook daarmee kwam de Heere weer terug op Zijn eigen werk. Ging het in de verzen 2 tot en met 6 voornamelijk over de belofte dat Abram zaad zal krijgen, dat hij tot een groot volk zal worden, dat Christus uit hem zal voortkomen, in vers 7 gaat het over de belofte dat dat volk ook daadwerkelijk zal wonen in het beloofde land. En ook dat had de Heere al eerder tegen Abram gezegd. U kunt het vinden in Genesis 13 vers 15: *Want al het land, dat gij ziet, zal Ik u geven, en uw zaad, tot in eeuwigheid.*

En het zal gebeuren ook, gemeente. Hier komen we weer bij zo'n troostvolle zaak in de Heilige Schrift, zo'n troostvolle zaak ook in het leven van de ware gelovigen: wat de Heere belooft, dat doet Hij. Dat doet Hij echt, op Zijn tijd en op Zijn wijze. Want Gods Woord zegt het: *God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen, en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken?* O zeker niet. Wat uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.

Abram zal een erfgenaam zijn van de belofte, en de Erfgenaam van de belofte zal uit hem ook voortkomen. Dat is Izak, tot op Christus toe. En daarbij zal Abram en zijn zaad delen in de erfenis, namelijk wonen in het beloofde land. Twee dingen dus: een Erfgenaam en een erfenis. En zo zal ook het geestelijke zaad van Abram, dat zijn allen die wederom geboren worden, allen die het ware zaligmakende geloof ontvangen, Christus ontvangen. En hoe krijgen Gods kinderen Christus? Hoe ontvangen zij Hem als een geschenk van de Vader?

In het licht van onze tekst mag ik het vanmorgen zo zeggen: al Gods kinderen krijgen Christus als de Erfgenaam, als de Bezitter, als de Eigenaar van alle genadeweldaden van het genadeverbond. Het staat letterlijk in de Schrift. In Hebreeën 1 vers 2 staat geschreven dat God Zijn Zoon heeft gesteld *tot een Erfgenaam van alles*. En daarom, gemeente, zijn alle beloften in Christus ja en amen. En daarom is alles in Christus te vinden voor een alles missende zondaar.

Wat is dat toch een groot wonder. Ja, het wonder wordt steeds dieper en steeds rijker naarmate Gods kinderen er meer van mogen leren verstaan. In Christus zijn alle geestelijke kinderen van de vader van alle gelovigen erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus. Wat een zaligheid. Wat is een ware gelovige rijk, schatrijk. Want voor elke ware gelovige geldt: al het Mijne is het uwe. Het is erfgenaam zijn van Christus. Maar ook eenmaal de erfenis ontvangen in het beloofde land hierboven, dat nog veel rijker is dan het beloofde land hier op aarde waarvan God gezegd heeft dat het vloeit van melk en honing. Het is de hemelse heerlijkheid waar alle ware gelovigen eens zullen komen.

Wat is het een wonder als de Heere Zich zo openbaart, gemeente, zo heel eenvoudig door de prediking van het Woord. En wat is het een wonder in het leven van degene in wie de Heere een goed werk begonnen is, dat de Heere bij tijden terugkomt op Zijn eigen werk. En dat Hij laat zien en laat geloven: luister eens, Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste. O, dat je zo maar onder de prediking van het Woord gekomen bent. Misschien toen je de kerk binnenkwam kon je het helemaal niet meer bekijken. Is het wel van de Heere geweest? Hoe zal het allemaal toch gaan? En dat de Heere dan zo eenvoudig vanuit het Woord laat zien hoe het begonnen is. En hoe de Heere je van stap tot stap geleid heeft tot dit moment toe.

Dat doet de Heere bij tijden. Want Hij weet dat Zijn kinderen soms in de strijd terechtkomen en dat zij die bevestiging zo nodig hebben. En elke keer als de Heere die bevestiging geeft, en elke keer als de Heere op Zijn eigen werk terugkomt, gaat die heerlijke Verbondsnaam weer schitteren: *HEERE, Die trouwe houdt in eeuwigheid, en nooit laat varen de werken Zijner handen.*

En weet u, als de Heere zo weer overkomt door de prediking van het Woord en licht gaat geven over datgene wat Hij in je hart gedaan heeft, wat krijg je dan opnieuw weer zo'n krediet op de Heere. Wat krijg je dan opnieuw grote gedachten van de Heere. Dat doet je bij tijden weer wegzinken in verwondering, als het geloof weer beoefend mag worden en gezien mag worden welke rijke genade de Heere gegeven heeft en nog geven zal.

Kijk dan eens naar Abraham. Wat doet dat nu in zijn hart, als hij de Heere hoort zeggen: *Ik ben de HEERE, Die u uit Ur der Chaldeeën uitgeleid heb, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten.* Dan wordt hij overstelpt door de goedheid en genade van zijn God. Als hij weer mag geloven wat God gedaan heeft en nog doen zal, dan klimt er in verwondering een vraag in zijn hart op: *Heere HEERE, waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?*

Nee, ook deze vraag moeten wij niet wegzetten als een vraag in ongeloof gesteld. Abraham mag nog steeds het geloof beoefenen waarvan we lezen in vers 6. Door Woord en teken, zo zeiden we zojuist, heeft de Heere dat geloof weer versterkt. En nu de Heere gaat terugkomen op die belofte dat ook dit land tot een erfenis voor hem en zijn zaad zal zijn, begeert hij daar ook een teken bij. Maar niet een teken dat hij vraagt vanuit ongeloof. Nee, een teken waardoor de Heere zichtbaar aan Abraham laat zien in welke weg Hij ook deze belofte gaat vervullen.

En als we hem dan horen zeggen: *Heere HEERE, waarbij zal ik weten dat ik dit erfelijk bezitten zal?* dan is dat een begeren uit het geloof. En dat kunnen we ook opmaken uit de manier waarop hij de Heere aanspreekt. Precies dezelfde manier als in vers 2. Weet u nog? *Heere HEERE, Adonai Jahweh.* Het is alsof Abraham met deze aanspraak opnieuw zegt: Heere, U bent de Eigenaar van alles. U bent een almachtig God. Ik heb mogen geloven, en ik geloof het nog steeds, dat ik zaad zal krijgen. Ik mag geloven dat Christus zal komen en ik mag ook geloven dat dit land voor mijn zaad zal zijn. Want U bent de trouwe Verbondsgod Die nooit laat varen wat Uw hand begon. En als hij zo de Heere heeft aangesproken in het geloof, voegt hij er als in één adem die vraag aan toe. Zijn begeren maakt hij bekend: *Heere HEERE, waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?*

Weet u wat er heel letterlijk staat? *Heere HEERE, in wat of in hoe zal ik en mijn zaad dit land erfelijk bezitten?* Je hoort in deze vraag eigenlijk dit: Heere, in welke weg gaat dat nu? Toon mij dat toch. Laat mij dat eens zien met een zichtbaar teken. Abram zag uit naar nader onderwijs hoe de Heere Zijn belofte zal vervullen. Hij begeerde daarbij zichtbaar onderwijs, een zichtbaar teken. Ja, daar mag je om vragen. Je mag bij tijden de Heere echt om een teken vragen.

Natuurlijk niet zoals de Farizeeën dat eens deden, die de Heere om een teken vroegen waardoor Hij moest bewijzen dat Hij echt de Zoon van God was. Dat noemt de Heere een teken van een boos en overspelig geslacht. Wij mogen ook niet om een teken vragen zoals Zacharias dat deed in de tempel, toen dat opkwam uit ongelovigheid.

Nee, hier zien we iets anders in het geloofsleven, wat ook gebeuren kan: Heere, toon mij het zichtbaar eens in welke weg U Uw belofte gaat vervullen. Zo geeft de Heere dat toch ook wel bijvoorbeeld in het Heilig Avondmaal. Want, gemeente, het Heilig Avondmaal heeft de Heere niet alleen ingesteld om het zwakke, aangevochten geloof te versterken met de tekenen van verbroken brood en vergoten wijn. Maar onze Catechismus zegt zo helder dat de Heere dat zichtbare evangelie ook wil gebruiken, opdat Zijn belofte des te beter verstaan zou worden. Dat bij het

hoorbare evangelie van een gekruisigde Christus de Heere een zichtbaar teken geeft om Zijn kinderen des te meer te laten zien wat Christus voor hen gedaan heeft. Dat dat stukje brood niet alleen een zegel is van het werk dat in de ziel gewerkt is, maar dat dat stukje brood, dat zichtbaar gebroken wordt, en de beker die zichtbaar gevuld wordt met de wijn, als het ware een illustratie is, een zichtbaar teken.

O Mijn kind, dit heb Ik nu voor u gedaan. Ik heb Mijn lichaam laten verbreken. Wat Ik door het Woord laat verkondigen, dat ga Ik je nu aanschouwelijk voor ogen stellen. Kijk eens naar dat brood. Kijk eens hoe Mijn knecht dat brood in twee stukken breekt. Kijk eens hoe hij van dat stuk een klein stukje afbreekt om het in je hand te leggen. Zie eens hoe hij uit die grote kan de rode wijn overschenkt in die beker, om te laten zien dat uit Mijn wonden daadwerkelijk het bloed gevloeid heeft, om de weg van de verlossing door recht zichtbaar te tonen tot vertroosting van Mijn kerk.

Kijk, zo mag je om een teken vragen, zodat het zichtbaar voor je gaat worden. En de Heere heeft dat teken gegeven. Ook hier, concreet bij Abram. Abram vroeg het: in welke weg dan, Heere? Laat het mij zien. En de Heere gaf de begeerte van zijn hart.

2. De gehoorzaamheid aan deze verbondssluiting

Ja, de Heere gaf aan Abram inderdaad de begeerte van zijn hart. Maar wel heel anders dan hij had gedacht. Hij krijgt niet direct een teken. Maar in plaats van een teken krijgt hij een bevel.

Hij moet drie dieren uit zijn veestapel gaan kiezen: een vaars, dat is een koe die eenmaal gekalfd heeft, vervolgens een geit en ten derde een ram. En we hebben samen gelezen welke eis de Heere aan die dieren stelde: ze moeten allemaal drie jaar oud zijn. Het moeten dus volwassen dieren zijn. En daar ligt nog iets in opgesloten: het moet het beste van het beste zijn. De beste dieren van de veestapel van Abram. En bij deze drie zoogdieren, deze drie reine dieren, moet hij ook nog een tortelduif en een jonge duif voegen. Blijkbaar beschikte Abram ook over duiven. Het is trouwens heel opvallend dat deze vijf dieren die Abram nu moet uitkiezen, straks in de toekomst de offerdieren worden in de tabernakel. Vijf reine dieren.

En dan staat er nog een klein detail. Je zou er zomaar overheen lezen: *Neem Mij...* Abram, Ik heb ze nodig. Je moet ze voor Mij nemen. Je moet ze voor Mij kiezen. Je moet ze voor Mij verzamelen. Want, Abram, deze vijf dieren heb Ik ergens voor nodig. En Abram moet geweten hebben waarvoor. Te meer daar de Heere ongetwijfeld ook gezegd heeft, al staat dat niet letterlijk in onze tekst, wat hij met deze dieren moest doen. Hij moest de drie reine zoogdieren in twee stukken snijden. Dat is een heel werk geweest, vergist u zich niet. En daarbij moest hij ook nog de twee vogels slachten.

Wat doet de Heere hier? De Heere sluit aan bij een gewoonte die in de dagen van Abram gebruikelijk was, namelijk de manier van een verbondssluiting. Abram had trouwens al eerder een verbond gesloten. U kunt het vinden in Genesis 14 vers 13, met die drie bondgenoten, Aner, Eskol en Mamre. En dat zal hij ongetwijfeld gedaan hebben op de wijze waarop dat toen gangbaar was. Jeremia beschrijft dat ook ergens in zijn profetie: wat de gangbare manier was van een verbondssluiting. Daar moesten de partijen die een verbond gingen sluiten een kalf nemen. En dat kalf moesten ze in twee stukken snijden, en ze moesten samen tussen die stukken doorgaan. Zo werd dan een verbond gesloten.

En nu gaat de Heere Abram de opdracht geven om niet één kalf te nemen, maar vijf dieren. Dus de Heere gaat een verbondssluiting geven die wel een heel bijzonder verbond moet zijn. En dat moet Abram aangevoeld hebben. Niet alleen maar een kalf, maar zelfs vijf dieren. Wat gaat de Heere

toch doen? Wat voor een verbondssluiting gaat de Heere nu bekendmaken? O, het bracht Abram tot gehoorzaamheid. Tot geloofsgehoorzaamheid om te doen wat de Heere van hem vroeg. En dan gaat hij naar zijn veestapel. Heel zorgvuldig kiest hij het beste van het beste uit en brengt het voor Gods aangezicht.

Waarom deed Abram dat, gemeente? Waarom koos hij nu het beste van het beste voor de Heere? Weet u wat dat was? Liefde. Wat heeft Abram de Heere lief gekregen sinds hij geroepen was uit Ur der Chaldeeën. En hoe meer de Heere van Zijn genade aan hem openbaarde, hoe sterker zijn liefde voor de Heere werd. Hij had alles voor de Heere over. Het beste van het beste koos hij uit de veestapel. En hij bracht het voor de Heere, Die zo'n grote, hoge plaats in zijn leven gekregen had.

Ligt dat ook zo in uw hart? Ben je ook een vriend en metgezel van Abram, jongelui, kinderen? Welke offers hebben jullie al aan de Heere gegeven? Welke offers geef ik aan de Heere? Weet u welke offers voor de Heere aangenaam zijn? Bent u daarachter gekomen in uw leven? Ik laat het de Heere maar Zelf zeggen vanuit Zijn Woord. Allereerst het offer dat David heeft leren brengen voor God. U kunt het vinden aan het einde van Psalm 51: *De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verlagen hart zult Gij, o God, niet verachten.* Wat een offer. Maar daar hoort ook onlosmakelijk een ander offer bij. Ik vind het zo mooi onder woorden gebracht door Asaf, de dichter van Psalm 73: *Ik zal dan geduriglijk bij U zijn, in al mijn noden, angst en pijn; U al mijn liefde waardig schatten, wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.*

Hebt u zo wel eens voor God gestaan, gemeente? Zo overweldigd door Zijn genade, dat u niets anders meer kon uitroepen dan: *U al mijn liefde waardig schatten, wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten?* En hoe komt dat dan heel praktisch in het leven van een mens openbaar? In woorden en daden. En een van die daden is bijvoorbeeld dat de collectezak net in uw hand kwam, de dienst der offeranden. En als je dan mag weten welk groot offer Christus voor jou persoonlijk gebracht heeft, dan mag dat ook weleens blijken in wat er vanuit de liefde terugkomt in de dienst der offeranden.

Abraham nam vijf dieren uit zijn veestapel. En de drie zoogdieren, de drie reine dieren, sneed hij doormidden. Hij legde die stukken tegenover elkaar. En tussen die stukken stroomde het bloed. De twee duiven heeft hij niet doormidden gesneden, waarschijnlijk omdat dat kleinere dieren waren. Hij heeft ze wel geslacht en ook tegenover elkaar gelegd, zodat ook uit die duiven het bloed stroomde.

En toen alles in gereedheid gebracht was, was hij uitgewerkt. Dan moet hij wachten. Wachten wat de Heere zou gaan doen met deze bijzondere verbondssluiting. En hij wist heel goed wat het allemaal inhield. Hij wist heel goed vanuit de tijd waarin hij leefde dat partijen soms op deze wijze tot een verbond kwamen. En als dat verbond gesloten was, dan hadden ze van tevoren afspraken gemaakt. De wederzijdse rechten en plichten hadden ze tegen elkaar uitgesproken. En tussen de stukken van een dier, terwijl ze daar stonden met hun voeten in het bloed, beloofden ze voor Gods aangezicht gehoorzaam te zijn aan de eisen en de beloften van het verbond. Dat deden ze door elkaar de hand te geven. Soms deden ze dat door elkaar te omhelzen, terwijl ze daar stonden tussen de stukken, in het bloed. En ze wisten wat dat betekende in de tijd van het Oude Testament: zoals die twee stukken van het dier helemaal bij elkaar horen, zo horen wij ook bij elkaar. Wij verbinden ons aan elkaar. En wij beloven hier voor het aangezicht van de Heere dat we ons zullen houden aan de rechten en plichten van het verbond. En dan zou de Heere Zijn verbondszegen ook geven.

Maar de keerzijde is dit, en daar hoop ik vanmiddag iets meer van te zeggen: als een van de partijen ongehoorzaam is, dan zou die het verbond verbreken. En als dan zo'n verbond voor het aangezicht

van de Heere gesloten is en een van die partijen zou het verbond verbreken, dan is de Heere bij machte en ook rechtvaardig om met die verbondsbreker te doen wat er met het dier gebeurd is. Dan moet zo'n ongehoorzame partij sterven.

Ja, wat is de geestelijke betekenis hiervan, gemeente? Die offerdieren wijzen maar naar Eén Persoon, en dat is Christus, Die het Lam Gods is, van Wie Abraham later tot Izak zou zeggen: *God zal Zichzelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon*. En dat Lam is geslacht. Zijn lichaam is zo verscheurd geworden, gemeente. En uit al die scheuren, uit al die wonden, stroomt het verzoenende bloed. En zalig die arme zondaar die zo door de Heilige Geest bewerkt wordt, dat hij het zaligmakende geloof mag ontvangen om te mogen zien: dat bloed, het bloed van het Nieuwe Testament, het bloed van het verbond der genade, dat stroomt nu tussen God en mij. En op grond van dat verbondsbloed vervult de Heere Zijn verbondsbelofte. Ziet u wel hoe rijk dat genadeverbond is? Het is waarlijk de weg waarlangs God door Christus het eigendom wordt van een zondaar, en een zondaar het eigendom van Christus.

Ja, op die weg komt de Heere een zondaar tegen, gemeente. En ik las van de week iets heel mooi in een boekje van de oudvader Teellinck, *Oprecht christelijk leven*. Wat zegt Teellinck dan? Ik stel mij het als volgt voor: God de Heere vindt een zondig mens, evenals Adam, die verloren ligt in zijn bloed. En Hij spreekt hem aan. Wat zou het een wonder zijn als dit gesprek nu eens hier vanmorgen onder de prediking echt plaatsvond tussen God en uw ziel.

Dan komt God met een vraag: wilt u wel zalig worden? En Adam zegt: o ja, dat wil ik wel. God vraagt: kunt u Mijn geboden dan volkomen houden, zoals nodig is om zalig te worden? En Adam zegt: o nee, dat kan ik helemaal niet. Dan vraagt God: wat moet u dan aangeraden worden? En Adam zegt: ik weet in heel mijn leven geen enkel raad meer. En dan komt God en zegt: Ik zal u raad geven. Heb berouw van uw goddeloze daden en zoek van harte uw zaligheid in de dood van Mijn geliefde Zoon Jezus Christus, en gij zult behouden worden, en hierdoor zal Ik u genade geven.

Dat is het nieuwe verbond, het verbond der genade. Wat een wonder, gemeente. Dat is nu de geestelijke inhoud van het genadeverbond dat de Heere met Abram ging sluiten. Maar er kwam heel wat op af, toen alles in gereedheid gebracht was voor die verbondssluiting.

3. De strijd bij deze verbondssluiting

Toen Abram alles in geloofsgehoorzaamheid in gereedheid gebracht had voor de verbondssluiting, moest Abram wachten. En er moet iets in zijn hart geweest zijn wat ik ook vind bij de profeet Habakuk: *Ik stond op mijn wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou*. Ja, toen moest Abram beoefenen wat Habakuk verder schrijft in zijn profetie: *Zo Hij vertoeft, verbeid Hem; want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven*.

Maar wat blijkt, gemeente? De Heere kwam niet direct, nadat alles voorbereid was voor de verbondssluiting. Weet u wie er wel kwamen? Dat staat in vers 11: *En het wild gevogelte kwam neder op het aas; maar Abram joeg het weg*. Er wordt in het Hebreeuws een woord gebruikt dat een verzameling is voor verschillende roofvogels. Vleesetende roofvogels. We moeten denken aan grote aasgieren en grote inktzwarte raven. Roofvogels die hele scherpe ogen hebben, die van een grote afstand dat vlees zien liggen daar op de aarde en die van die hoogte ook dat bloed zien stromen tussen de stukken. Roofvogels die zich tegoed willen doen aan dat reine vlees van de verbondssluiting. Roofvogels die in de Bijbel aangeduid worden als onreine dieren.

Ziet u wat hier gebeurt? Onreine dieren willen zich tegoed doen aan het vlees van reine dieren. Nee, dat mag niet gebeuren, denkt Abram. En hij doet er werkelijk alles aan om die roofdieren van dat verbondsvlees af te houden. Hij jaagt ze weg. En dan staat er een Hebreeuws woord in de grondtekst dat betekent dat hij met geluid en met bewegingen probeerde om die grote roofvogels bij die stukken vandaan te houden. Hij maakte sissende, blazende geluiden. Hij maakte bewegingen met zijn armen, ongetwijfeld met zijn staf in zijn handen. Urenlang is hij bezig om die onreine roofvogels bij het reine vlees weg te jagen. Totdat de zon ondergaat en de nacht komt en hij van uitputting in een diepe slaap valt. Zo werden de voorbereidingen op de verbondssluiting door die roofdieren verstoord. En dat gaf voor Abram heel veel strijd.

Ja, daar ligt ook wat in opgesloten, gemeente. Want waar de Heere werkt, komt de duivel. We kennen allemaal dat oude gezegde: waar de Heere Zijn kerk bouwt, bouwt de duivel zijn kapel erbij. Want die onreine roofvogels die op dat reine offervlees afkwamen, dat is nu in de Bijbel het beeld van de satan die aanvallend doet op Gods werk. In Openbaring 18 wordt de wereld aan Johannes voorgesteld als Babylon. Dat is een wereld vol vijandschap. Dat is een wereld vol antichristelijke machten. Dat is een wereld waarin de duivel bezig is om het werk van de Heere tegen te staan. En dat doet hij als een briesende leeuw buiten de kerk. Dat doet hij als een engel des lichts in de kerk. Hij is voortdurend bezig om het werk en de kerk van de Heere tegen te staan. Johannes zag Babylon als de woonplaats van de duivelen. En hij zag die duivelen als onreine geesten en een *bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte*. Dat staat letterlijk in de Schrift.

Toen dacht ik bij mijzelf: zou Abraham dat nu ook in die aasgieren gezien hebben? Ik las bij een verklaarder dat dat niet onwaarschijnlijk is. Dan moeten we weer even terug naar het verleden van Abraham, toen hij nog woonde in Ur der Chaldeeën en nog een afgodendienaar was. Weet u wat zij in Ur der Chaldeeën deden in hun afgoderij? Dan sloegen zij op vogelgeschrei acht. En dan gebeurde het wel dat als zij offers gingen brengen aan de afgoden en bezig waren met hun rituelen, en er dan roofvogels aankwamen, dat dat voor die heidenen een teken van onheil was. En dan was Abraham ongetwijfeld van dat bijgeloof verlost, maar toch bleven die onreine roofvogels altijd weer het teken van onheil en kwaad. Daarom staan zij op verschillende plaatsen in de Schrift ook symbool voor de duivel en de geestelijke boosheden in de lucht. En zo is het ook vandaag nog, gemeente. Ook vandaag wordt de kerk des Heeren en het werk des Heeren zo dikwijls het doelwit van die duivelse roofvogels.

In dat licht hoorde ik deze week een zeer prachtige lezing van dominee A.T. Vergunst, kort geleden gehouden voor 21-plusjongeren. Ik mag hem u allen en jullie ook aanbevelen. Die is op te zoeken en goed te beluisteren. Want in zijn lezing wees hij ook op de aanvallen van de duivel, juist daar waar de Heere werkt door Zijn Woord, waar Hij Zijn Woord laat verkondigen.

Nu vul ik het even met mijn eigen woorden aan in het licht van onze tekst. Daar waar de Heere Zijn genadeverbond openbaart, daar waar de Heere in het genadeverbond wil treden met de zondaar, daar is ook de duivel zeer actief. Op die plaats gebeuren er twee dingen, zo zei dominee Vergunst. En hij maakte dat duidelijk aan de hand van Handelingen 13 vers 7 en 8. Dat is de geschiedenis dat Paulus bij de stadhouder Sergius Paulus is gekomen. De stadhouder wil Paulus horen. Hij wil de prediking van het Woord horen. Maar in datzelfde paleis van de stadhouder is niet alleen Paulus die het Woord predikt, maar daar is ook Elymas, de tovenaars, die hem wederstond, *zoekende den stadhouder van het geloof af te keren*.

En welke toepassing maakte dominee Vergunst dan? Luister maar. Zie je wat daar gebeurt? Paulus spreekt tegen de stadhouder, als het ware in zijn ene oor. Maar er staat ook nog iemand te preken bij het andere oor, en dat is Elymas. Weet je dat dat nog steeds gebeurt? Dat gebeurt elke zondag.

Dat gebeurt onder elke preek. Tussen diezelfde oren. Ik preek, en de duivel preekt ook. En jij, u, zit ertussen. Dat is de strijd die hier gevoerd wordt als het Woord gepredikt wordt. Wij staan te preken en de duivel is erbij om het te verhinderen dat je dat Woord zou gehoorzamen en geloven.

En gemeente, het greep me aan. Elke kerkdienst hier in de kerk ben ik als een gezant van Christuswege geroepen te preken, te preken, te preken. Maar mijn tegenstander preekt ook. En die staat misschien ook vandaag weer aan de andere kant van je oor. Hoe ga je nu straks de kerk uit? Met de vrucht van de prediking, die ik in alle gebrek namens mijn Zender moet brengen? Of ga je nu naar huis met de vrucht van de prediking van de duivel?

Daar waar de Heere werkt en doorwerkt, daar komt wat op af. O, die aanslagen van de duivel op het werk en de kerk van Christus. Wat een aanslagen op de zuivere, gezonde leer. Wat een aanslagen op Gods kinderen. Wat wil dit onreine monster het reine van de Heere steeds weer aanvallen, kapotmaken, kon het zijn vernietigen.

En wat kost het de ware gelovigen, wat kost het Gods knechten een strijd om de ware godsdienst zuiver te houden, om in een rechte weg te blijven wandelen. Wat probeert de kerk des Heeren de geestelijke wapenrusting te gebruiken in de strijd tegen die geestelijke boosheden in de lucht. En wat kan dat bij tijden gepaard gaan met verwensingen die tegen de satan worden uitgesproken.

Maar wat komen Gods kinderen en knechten er ook elke keer weer achter dat zij in zichzelf zo zwak van moed en klein van krachten zijn. En dat zij het bij tijden verliezen moeten van die aanvallen van die onreine, duivelse roofvogels. Dat zij geestelijk uitgeput raken. En dat zij geestelijk in slaap vallen.

En toch, toch zal de kerk niet omkomen. Toch zal de duivel met heel zijn hellemacht het heerlijke genadeverbond van God niet teniet kunnen doen. Later zal Abram het horen uit de mond van de Heere Zelf: *Voorzeker zal Ik u rijkelijk zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is; en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten.*

En in het Nieuwe Testament hoor ik de Heere Jezus Zelf zeggen: *De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.* Want Christus heeft met Zijn eenmalig offer aan het kruis van Golgotha de kop van de satan vermorzeld.

Gelukkig. Gode zij dank voor deze onuitsprekelijke Gave!

Amen.